

HOMENOTS I DONASSES

EL METGE HOMEÒPATA QUE VA FER FORTUNA AMB L'AIGUA AMB GAS

No són gaires les marques de gran consum que porten l'apel·latiu *català* en el seu nom. De fet, algunes empreses que s'identificaven amb el país en la seva denominació han acabat amputant la marca, com és el cas d'una coneguda asseguradora de Sant Cugat del Vallès. Però hi ha un producte que llueix la seva catalanitat des de fa gairebé un segle i mig, encara que sigui en una altra llengua. Es tracta del cèlebre Vichy Catalan, que des del 1890 s'ha consolidat com el proveïdor d'aigua amb gas més conegut del país (com que la marca oficial no duu accent, es pot suposar que està escrita en francès).

Al darrere de la creació d'aquesta empresa hi ha un home que hi va tenir un paper clau, el doctor Modest Furest, que va descobrir les propietats de les aigües que brollen des del subsol de la zona de Caldes de Malavella. Aquestes aigües tenien fama des de temps dels romans, però Furest va aportar-hi la validació científica.

Nascut al Maresme en una família molt vinculada a la navegació i amb interessos en la fabricació de tints, se'n va anar a Barcelona a estudiar medicina i un cop amb el títol aconseguit es va instal·lar a Girona per exercir com a metge de capçalera. Però abans una sèrie de coneixences li van obrir la porta a una medicina poc convencional, l'homeopatia. La curiositat per aquesta pràctica mèdica tan de moda en aquell temps el va dur a viatjar a Madrid i fer-se soci de l'Instituto Homeopático de la Sociedad Hahnemanniana Matritense (la denominació fa referència a Samuel Hahnemann, inventor de l'homeopatia). A més d'aquesta disciplina, Furest va posar el focus en altres pràctiques, com la hidroteràpia i l'helioteràpia.

LA MARCA I EL BALNEARI

A causa del seu periple per les comarques de Girona, va descobrir la localitat de Caldes de Malavella i les seves aigües amb tradició curativa, i això li va canviar la vida. El 1880 va comprar els terrenys i un any més tard va obtenir la demostració científica que anhelava: les aigües de la localitat tenien una composició química equivalent a les de la ciutat de Vichy, a França, famosa per les seves termes.

Després d'una dècada d'explotació de les aigües va fer un pas més i va registrar la marca Vichy Catalan (1890) per comercialitzar aigua amb gas envasada. No cal dir que la tria d'aquesta denomi-



VICHY CATALAN

1852-1939

Modest Furest va crear la marca Vichy Catalan i va obrir el balneari de Caldes de Malavella

DAVID VALERO-CARRERAS

nació li va portar molts maldecaps per qüestions legals. L'èxit de tot plegat el va empènyer a aixecar el balneari de Caldes de Malavella entre el 1891 i el 1904. En els primers temps, Furest va buscar el suport per muntar el negoci en la família de la seva dona, Mercè Tapis Plaja, que eren força benestants. Quan el projecte va prendre una dimensió més grossa, es va associar amb un grup d'indians que havien deixat Cuba per tornar-se a establir a Catalunya. Eren Bonaventura Blay Milà, Josep Ferrer Torralbas, Josep Serradell Amich i Josep Vias Camps.

El doctor Furest no només tractava amb malalts, sinó que també va dur a terme una tasca divulgativa molt intensa a través de conferències i de llibres on defensava les seves tesis. No hi ha dubte que la seva obra s'emmarca dins del moviment higienista, una de les derivades del qual va ser l'explosió de la pràctica esportiva –entre d'altres, el futbol– a finals del segle XIX. Durant l'epidèmia de còlera del 1885 va ser pioner a aplicar la medicina homeopàtica als malalts, fet que li va causar no pas pocs problemes amb altres metges i també amb les autoritats.

INCURSÍO POLÍTICA

Encara va tenir temps d'implicar-se en la política local, perquè entre els anys 1883 i 1886 va formar part de l'Ajuntament de Caldes de Malavella, cosa que li va permetre posar en pràctica les seves propostes higienistes, com l'enderroc de les muralles, el sanejament dels carrers i la implantació de l'enllumenat elèctric a la via pública. Algunes d'aquestes mesures les va aplicar després també a Sant Pol de Mar, la seva vila natal. L'esclat de la Guerra Civil li va canviar la vida, perquè el seu patrimoni es va evaporar per obra del Comitè de Responsabilitats i va acabar vivint en la pobresa, amb un subsidi modest com a únic ingrés econòmic.

La casa familiar que es va fer construir durant els bons temps encara es pot contemplar avui. Està ubicada al carrer Josep Anselm Clavé, 28, cantonada carrer del Nord, a Girona (també és coneguda com a Xalet Juandó). Curiosament, el seu germà Estanislau també va fer fortuna, però en un àmbit molt diferent, el de la moda. L'any 1898 va fundar una empresa que va acabar tenint molt èxit i que ha perdurat fins als nostres dies, amb botigues molt emblemàtiques a la ciutat de Barcelona.